

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3454

Vragen van het lid **Dijkers** (PvdA) aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over *Douwe Egberts en de aanbesteding voor warme dranken- en vendingautomaten* (ingezonden 5 juli 2012).

Antwoord van minister **Verhagen** (Economische Zaken, Landbouw en Innovatie), de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 14 september 2012). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 3128 .

Vraag 1

Bent u bekend met de brief van de afdeling inkoop van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 26 juni 2012 waarin wordt aangegeven dat Selecta bezwaar heeft gemaakt tegen het gunnen van de opdracht aan Douwe Egberts?¹

Antwoord
Ja.

Vraag 2

Hoe verhouden de criteria voor duurzaam inkopen op het gebied van eerlijke handel en leefbaar loon / leefbaar inkomen als onderdeel van deze aanbesteding voor (warme) dranken- en vendingautomaten ten behoeve van het ministerie van Defensie en Facilitair Management Haaglanden (FMH) zich tot de uitspraak van het Europees Hof van Justitie, die bepaalt dat er uitvoerings- en gunningscriteria op het gebied van duurzaamheid mogen worden opgenomen in de aanbesteding?

Antwoord

Er is niet gewerkt met criteria waaraan een leverancier op voorhand moet voldoen, maar met zogeheten bijzondere uitvoeringsvoorwaarden waaraan de leverancier tijdens de uitvoering van het contract moet voldoen. Het Europese Hof van Justitie heeft in het arrest Commissie/Nederland (nummer: C-368/10) bevestigd dat voor dergelijke sociale duurzaamheidsaspecten

¹ Brief d.d. 26 juni 2012, referentie ministerie van EL&I 280 913, betreft Dagvaarding Europese aanbesteding voor (warme)dranken- en vendingautomaten ten behoeve van het ministerie van Defensie en Facilitair Management Haaglanden.

bijzondere uitvoeringsvoorwaarden zijn te gebruiken, zolang er maar geen sprake is van het expliciet vragen om een keurmerk.

Vraag 3

Op welke wijze worden de eisen voor leefbaar loon en leefbaar inkomen geconcretiseerd in de aanbesteding en in de vergunning en hoe moet worden aangetoond dat aan deze eisen wordt voldaan?

Antwoord

In de uitvoeringsvoorwaarden zijn de normen leefbaar loon en leefbaar inkomen gedefinieerd en zijn drie mogelijke regimes beschreven. De leverancier moet bij sluiting van het contract aangeven welk regime van toepassing is.

1. De leverancier kan aangeven dat de aangeboden koffie, thee en cacao beschikken over een certificaat van een door de landelijke overheid, in het kader van het beleid voor de sociale voorwaarden van duurzaam inkopen, gekwalificeerd keteninitiatief (regime 1).
2. De leverancier kan als alternatief onderbouwen geen risico's te zien op schending van de normen leefbaar loon/leefbaar inkomen (regime 2).
3. In het derde regime moet de leverancier een redelijke inspanning verrichten om de norm leefbaar loon/inkomen in de toeleveringsketen toe te (laten) passen en een plan van aanpak en jaarlijks een rapportage indienen. Daarmee wordt aangetoond dat een redelijke inspanningsverplichting wordt geleverd om toepassing van de normen te bereiken.

In de regimes 1 en 2 hoeft in het kader van de opdracht verder niet te worden aangetoond dat de norm leefbaar loon/leefbaar inkomen wordt toegepast. In de onderhavige aanbesteding is definitief gegund aan Douwe Egberts Coffee Systems BV. In het contract is opgenomen dat regime 1 wordt toegepast.

Vraag 4

Klopt het dat in de Nota van inlichtingen (warme) dranken- en vendingautomaten voor Defensie en FMH wordt gesteld dat er bij voorbaat geen initiatieven worden uitgesloten die tegemoet komen aan de benadering van leefbaar loon / leefbaar inkomen maar dit mogelijk nog niet formeel in de standaarden is opgenomen? Zo ja, kunt u aangeven op welke termijn deze initiatieven dat dan wel moeten hebben opgenomen in hun standaarden? Kunt u concretiseren op welke basis u deze initiatieven gaat beoordelen? Gaat u deze criteria, gezien het arrest van het Hof van Justitie, verder concretiseren in toekomstige aanbestedingen?

Antwoord

Het klopt dat in de Nota van Inlichtingen in de onderhavige aanbesteding geen keteninitiatieven op voorhand zijn uitgesloten. Leveranciers die kiezen voor regime 2 of 3 zijn vrij in de wijze waarop de bij het betreffende regime horende verplichtingen ingevuld worden. Een leverancier kan zich daarbij laten

ondersteunen door een keteninitiatief. In dat geval worden er geen eisen gesteld aan het keteninitiatief, omdat het keteninitiatief niet betrokken had hoeven worden.

Alleen voor regime 1 geldt dat een keteninitiatief aan specifieke eisen moet voldoen om te worden gekwalificeerd. Wat betreft de normen leefbaar loon en leefbaar inkomen voor koffie, thee en cacao geldt dat opname op de landelijke lijst van gekwalificeerde keteninitiatieven mogelijk is voor keteninitiatieven die deze normen binnen twaalf maanden na kwalificatie in hun standaarden opnemen. Ik verwijs u voor de overige beoordelingsgronden die voor de lijst worden gehanteerd naar de beleidsbrief ter zake (Kamerstukken 2009–2010, 30 196 nr. 82).

Het is niet de bedoeling dat in individuele aanbestedingen nadere eisen worden gesteld aan de termijn waarbinnen keteninitiatieven de genoemde normen in hun standaarden opnemen of dat separate beoordeling van keteninitiatieven plaatsvindt. Daar is bij deze aanbesteding dan ook geen sprake van.

Graag merk ik op dat er mogelijk aanpassing van de sociale voorwaarden en de kwalificatieprocedure plaatsvindt naar aanleiding van de toezegging van staatssecretaris Atsma in het Algemeen Overleg Duurzaam Inkopen en

Palmolie van 14 februari jl. Daar is toegezegd om met het bedrijfsleven te overleggen over de mogelijkheid om te komen tot één doelformulering voor leefbaar loon/inkomen en eerlijke handel. De staatssecretaris zal u daar op een later moment separaat over informeren. Het arrest C-368/10 van het Europese Hof van Justitie geeft hiertoe geen noodzaak.

Vraag 5

Heeft het gunnen van de opdracht voor (warme)dranken- en vendingautomaten ten behoeve van het ministerie van Defensie en Facilitair Management Haaglanden aan Douwe Egberts te maken met de vrijwel gelijktijdige beursnotering van dat bedrijf in Nederland? Zo ja, op welke wijze?

Antwoord

De voorbereidingen voor deze aanbesteding zijn gestart eind januari. Op dat moment was de voorgenomen beursgang van Douwe Egberts bij het aanbestedingsteam niet bekend. Er heeft een volledig transparante en objectieve aanbesteding plaatsgevonden. De gunning is op basis van de economisch meest voordelige inschrijving geweest en staat geheel los van de beursnotering.